N°. 536.

DE GRONDWET.

1855.

WOENSDAG 14 FEBRUARIJ.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

UITGEVER-DIRECTEUR,
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon;
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

Sedert de laatste dagen is, ook door buitenlandsche dagbladen en vreemde staatslieden, gezinspeeld op de verhouding, waarin, ook door de toetreding van Sardinië, Nederland staat tot de Westersche Mogendheden, met het oog op den oorlog tegen den Keizer van Rusland.

Merkwaardig — en om onze positie te leeren kennen niet onbelangrijk — is hetgeen een der, zoo goed ingelichte Parijsche correspondenten van de *Indépendance Belge* schrijft:

On a parlé de démarches, de *demandes* plus ou moins pressantes, faites par la France et l'Angleterre pour obtenir l'alliance de l'Espagne, de la Suède, des Pays-Bas, du Danemark, que sais-je encore? et des *refus* (je cite le mot imprimé) qui leur auraient été répondus. Il faut connaître bien peu les allures des grands gouvernements et bien peu compendre le sentiment qu'ils ont de leur dignité, pour les transformer ainsi en quémandeurs, allant frapper aux portes et se faisant éconduire. Laissez-moi affirmer ici que la France et l'Angleterre n'ont pas eu à éprouver de *refus*.

Quand deux puissances comme celles-là demandent ensemble quelque chose, c'est qu'elles y ont un droit et une raison suprême, et elles ne le demandent pas sans savoir l'obtenir. Mais, en fait, la France et l'Angleterre n'ont songé ni à exiger, ni à solliciter, croyez-le bien, le concours d'aucun autre Etat pour la cause qu'elles soutiennent. Déjà, l'année dernière, répondant à des assertions de la même espèce, j'avais eu à démentir et les moyens qu'on leur prêtait pour peser sur l'Autriche, et les menaces même qu'on leur attribuait pour l'intimider, et tous les efforts plus ou moins dignes, que l'on supposait de leur part, pour l'entraîner dans leur alliance.

L'Autriche n'est arrivée à cette alliance que librement, honorablement, conformément à ses intérêts, suivant sa politique et sa raison. Et cela a eu l'avantage qu'elle y a apporté, avec la force matérielle de ses armes, la force morale de son entière adhésion et des motifs aussi graves que sensées qui l'y ont déterminée.

Le Piémont n'a pas cédé davantage à une contrainte soit ouvertement violente, soit adroitement dissimulée. Il est entré dans l'alliance avec sa propre volonté et avec son loyal dévouement pour la cause qu'il trouvait juste et d'intérêt européen. Je ne sais pas quelles sont les nouvelles adhésions que l'avenir réserve à l'Alliance. Mais ce qui est certain, c'est que la France et l'Angleterre ne manqueront pas à leur caractère de grandes puissances, à leurs devoirs envers elles-mêmes, et ne s'exposeront pas plus à des refus qu'elles ne s'y sont, malgré ce qui a été dit, exposées jusqu'à présent.

Mogen wij den Parijschen briefschrijver gelooven: Nederland zou, zelfs geen *aanzoek*, om tot de alliantie toe te treden, hebben ontvangen; Frankrijk en Engeland beiden, zouden er niet aan denken, om de medewerking aan te vragen van eenigen Staat, welke ook.

Is hetgeen gemeld wordt, evenwel, te verstaan in den letterlijken zin, waarin het berigt is geschreven?

Wanneer men dat berigt vergelijkt met eenige zinsneden, die wij aantreffen in de redevoering, door den Sardinischen Minister CAVOUR uitgesproken, ter verdediging van het door Sardinië met de Westersche Mogendheden gesloten tractaat, dan mogen wij, ten aanzien van het besluit dier Mogendheden, *om bij geen der Staten tot deelneming aan den strijd aanzoek te doen*, wel eenigen twijfel opperen.

De heer CAVOUR zeide, o. a.:

»Je crois de mon devoir de répondre aux questions qu'on a adressées au ministère. Je tâcherai de rencontrer toutes les objections. Je débuterai par un exposé historique des négociations. Le traité du 10 Avril fut communiqué au gouvernement du roi quelques jours après sa conclusion. Le gouvernement manifesta alors sa vive sympathie pour la cause des puissances occidentales. Plusieurs mois se passèrent après cette communication; il y eut des discours, des conversations sur la possibilité de notre adjonction à l'alliance; mais rien d'officiel ni même d'officieux.

»Ce n'est qu'à la fin de novembre que le ministre anglais à Turin fut chargé *d'interpeller notre gouvernement sur ses dispositions*. Ces lettres s'égarèrent en route; elles n'arrivèrent à Turin que le 10 ou le 12 décembre. En même temps, des dépêches officielles de France et d'Angleterre *portaient l'invitation de s'unir à l'alliance*. Nous répondîmes que nous étions disposés à traiter pour accéder au traité du 10 avril. Des négociations furent ouvertes en conséquence. J'ai déjà dit, avant-hier, pour quelles raisons le général Dabormida quitta le ministère. Le comte de Revel nous parlait, hier, *de pression*; rien de pareil n'est arrivé pendant les négociations; jamais les ministres des deux puissances n'ont employé *un langage qui puisse autoriser une supposition pareille*.

Door de Westersche Mogendheden is, bij de vooraf kenbaar gemaakte sympathie van het Sardinische kabinet, zelfs de schijn *van aandrang* vermeden. Het *aanzoek* kwam nogtans van de zijde der oorlogvoerende partij in het Westen.

Zou, indien ooit tot *aanzoek* werd overgegaan bij eene Regering, die van dergelijke sympathie geenerlei blijk geeft, ten einde toe allen schijn van *»pression«* vermeden worden?

De heer CAVOUR — en wij gelooven, dat het voor ons Vaderland belangrijk is, daarop te letten — beweerde voorts, dat Sardinie niet neutraal *kon* blijven; dat Nederland dit *wèl* kon doen.

»Il n'y avait à choisir qu'entre le parti de l'adhésion à la convention du 10 avril et celui de la neutralité. Ce dernier parti nous a paru absurde. Pour qu'un Etat puisse rester neutre, il faut que sa neutralité ne soit dangereuse ni pour l'une ni pour l'autre des deux parties belligérantes. C'est le cas de l'Amérique, de la Hollande, de la Belgique, du Portugal. Mais nous autres nous ne pouvions pas rester neutres sans entraver les opérations des puissances occidentales, et sans être par conséquent utiles à la Russie.

Niet aan *onmagt*, niet aan *nietigheid*, maar aan de *geographische ligging* schijnt het den heer CAVOUR toe te schrijven, dat Amerika, Nederland en Belgie onzijdig kunnen blijven.

Wij hopen, dat de Westersche Mogendheden de kaart van Europa zullen beschouwen, als de heer CAVOUR; en dat de voortgezette aarzeling van Pruissen om tot de alliantie toe te treden, de geographische ligging van Nederland niet doe worden, wat Sardinie, langer neutraal blijvende, zou geweest zijn: »belemmerend voor de operatiën der Westersche Mogendheden en bijgevolg nuttig voor Rusland.«

Niet van de volgehouden neutraliteit van Pruissen verwachten wij de handhaving en eerbiediging der onze. Integendeel: Pruissens toetreding tot de alliantie zal het behoud onzer neutraliteit veeleer in de hand werken.

Gaarne brengen wij, in 1855, in herinnering, wat door ons, in 1854, ter verdediging en ontwikkeling is gezegd van de hoofdbeginselen der »constitutionnele monarchie.«

Tweeledig is het doel, dat wij daarbij op het oog hebben.

Die hoofdbeginselen al meer en meer te doen kennen en waarderen door het Volk, dat niet in allen deele rekenschap kan geven van de juistheid der beschuldigingen door de tegenpartij, met het goed geluk der stoutmoedigheid, ingebragt.

De tegenpartij in de gelegenheid te stellen, *haar* stelsel even kalm, even onbevangen te ontwikkelen en uit een te zetten.

De wijze, waarop, onder het Ministerie THORBECKE, de *ministeriële verantwoordelijkheid* werd begrepen en toegepast, is niet enkel geweest een onderwerp van openbare en officiële beschuldiging van de zijde van het April-Ministerie; maar, gedienstig, uitgewerkt door den heer VAN RAPPARD, grijpt de ministeriële pers dat hoofdbeginsel der constitutionnele monarchie rusteloos aan, om niet slechts het constitutionnele begrip te doen doorgaan als eene *aanranding van het Koninklijk gezag*, maar ook om eene verantwoordelijkheid in het leven te doen roepen, in strijd met de Grondwet, en die ons, erger dan onder den Russischen regeringsvorm, aan de willekeur of zwakheid van Ministers prijs zou geven.

Men heeft de toepassing van de ministeriële verantwoordelijkheid, zoo als die door onze staatsinstellingen wordt gevorderd, uitgekreten als een »zedelijken dwang op den Koning uitgeoefend« (1). Het is verklaarbaar, dat het aldus wordt beschouwd door hen, die den invloed van hovelingen gebroken en de gelegenheid om met hunne familiën, boven anderen, begunstigd te worden benomen zien door de constitutionnele werking der ministeriële verantwoordelijkheid: die hechte dam tegen oligarchie, nepotisme en onregtvaardigheid. Maar het is goed, dat de Natie, die alleen belang heeft bij *gelijk regt* en *gelijke aanspraak*, wete en herhaaldelijk geleerd worde, hoe de ministeriële verantwoordelijkheid juist is ingesteld om te waken, tegen hetgeen men, onder verdachtmaking van het ware beginsel, ter sluiks zou wenschen in te voeren.

Wat is, in den zin onzer Grondwet, een *Minister*; hoedanig is zijne *verantwoordelijkheid?*

Wij gaven daarvan in 1854 (No. 189) de volgende definitie:

De raadsman van de Kroon is geen *Hofbeambte*. Nooit is dit meer uit het oog verloren dan in de laatste maanden. Een hofbeambte is de particuliere dienaar des Konings. Gelijk elk huisvader de bevoegdheid bezit, om bedienden, die zijn wil niet volvoeren, die tegenspreken of zijne luimen niet volgen, heen te zenden: zoo heeft de Koning onbetwistbaar het regt, om van *hofbeambten*, van den hoogste tot den laagste, onvoorwaardelijke gehoorzaamheid, opvolging van al zijne bevelen, het stipt volvoeren van zijn *wil*, zonder eenige tegenspraak te eischen.

Niet alzoo is de verhouding van den Minister tot het geëerbiedigde Hoofd van den Staat. De Koning heeft hem gekozen, om Hem te dienen tot raad — daarom heet hij raadsman van de Kroon; — om hem te helpen besturen den Staat — en daarom heet hij *Staatsdienaar*.

Een hofbeambte heeft geenerlei bevoegdheid, den Koning van raad te dienen. Hij voert ontvangen bevelen uit, en bij klagte of tegenspraak is zijn antwoord eenvoudig: »De Koning wil het: ik voldoe aan mijn last.« Dúúr zou het evenwel een Minister, bij de Grondwet verantwoordelijk gesteld voor al hetgeen door hem wordt uitgevoerd, moeten betalen, wanneer hij zich tot dergelijk antwoord bepaalde, ingeval ooit de Koning — hetgeen niet gedacht *kan* of *mag* worden — voornemens kon geweest zijn, eenige onwettige of wederregtelijke daad te doen uitvoeren. *Waarom* heeft de Grondwet de Ministers verantwoordelijk gesteld? Om te zorgen, dat een of andere invloed, zich indringende tusschen de Kroon en hare wettige raadslieden, niet bewerke, dat ooit of te immer de wil alléén — dat is: *le bon plaisir* — de wet zou schrijven in het constitutionnele Nederland. Die voorzorg is zoo sterk uitgedrukt, dat, *zonder de ministriële mede-onderteekening*, geen Koninklijk besluit of Koninklijke beschikking kracht heeft.

Wat volgt uit dat alles?

Dat een *hof*beambte de dienaar des Konings, als particulier, is; dat een Minister is de raadsman des Konings, als Hoofd van den Staat. Dat een *hof*beambte, gelijk aan een loontrekkenden dienaar, tot blinde opvolging der bevelen verpligt is; maar dat een Minister èn om de pligten, die op hem rusten, ten einde het Vaderland en den Koning van nut te zijn, èn wegens het gewigt zijner verantwoordelijkheid, *in overleg* treedt met den Koning en Hem dient van *raad*.

In zóó ver dus geschiedt *de wil* des Konings, zoo dikwerf eene Koninklijke handeling in den grondwettigen vorm is uitgevaardigd; want zoo dikwerf ook moet worden aangenomen, dat de Koning, die beveelt, en de Minister, die voor dit bevel zich verantwoordelijk stelt, één zijn van gedachte en wil, en ieder, die het waagde te treden in een onderzoek van hetgeen, uit eerbied voor de Kroon zelve, geheim moet blijven, namelijk: in hoever *de raad* van den Minister invloed had op *den wil* des Konings, dan wel of de redenen des Konings den Minister tot een ander gevoelen bragten: die, dat deed, hij zou eene schendige hand slaan aan de waardigheid van het Koninklijk gezag.

Van den *wil* eens Ministers *kan* nimmer sprake zijn. Tegenover en naast den *wil* des Konings, staan *de overtuiging* en *de raad* des Ministers. Zoolang de Koning die overtuiging en dien raad beamen kan, de Minister zal slechts zijn duren pligt jegens Vaderland en Koning vervullen, indien hij beiden met den betamenden eerbied doet gelden. Zoodra de Koning van oordeel is, dat Zijn wil niet langer kan worden in overeenstemming gebragt met de overtuiging en den raad des Ministers, de Grondwet geeft Hem de magt, om zich andere raadslieden te kiezen.

Een verantwoordelijk Minister, die in alles en altijd den *wil* ook van den besten en uitstekendsten Koning, blindweg volvoerde, zou zijn Vaderland en zijn Koning verraden. Een Koning is een mensch gelijk wij. Hij *kan* met al de onderdeelen van het Bestuur, Hij *kan* met al de wetten des lands niet bekend of vertrouwd zijn; en zoodra nu een Koninklijke wil openbaar wordt, onwetend strijdig met een aangenomen regeringsstelsel of met eene wet: de Minister is dáár, om den Koning dit met eerbied onder de oogen te brengen. En welke Koning zou, aldus voorgelicht, niet afzien van zoodanigen wil? En wie

(1) Zie de redevoering van den heer Van Rappard in ons N°. 190.

is er — behalve de heer VAN RAPPARD — die daarin zou zien, het stellen van den *wil* des Ministers in de plaats van den *wil* des Konings? Neen, dat is eene handeling, den Minister ten duurste opgelegd; en wanneer hij haar verzuimde: de Koning zou de eerste zijn, die hem daarvoor ter verantwoording zou roepen.

Wanneer een Minister, die aldus zijne verantwoordelijkheid begrijpt, nu en dan — zoo dikwerf welligt tusschen hem en de Kroon een vreemde invloed is doorgedrongen — weigeren moet om uit te voeren en verantwoordelijk te blijven voor hetgeen die invloed wil hebben, dat geschiede: zoodanig Minister, door den Koning de vrije keus te laten tusschen de tegenstrijdige raadgevingen, oefent geen zedelijken dwang uit; maar volbrengt zijn grondwettigen pligt en is het bolwerk voor de onschendbaarheid des Konings en voor de regten en vrijheden des Volks.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Reeds gister deelden wij in ons kort overzigt van het nieuws van den dag mede, dat de hervormingen, welke de organisatie van het Engelsch leger eischen niet zeer gemakkelijk schijnen te zullen worden ingevoerd. Van daar de tegenstand, welke zich openbaart zoodra er sprake is om deze aangelegenheid aan te roeren. Het blijkt vooral ook uit eenige verklaringen, welke in de zitting van het Lagerhuis van Donderdag-avond jl. werden gewisseld tusschen graaf Malmesbury en den nieuwen minister van oorlog. Graaf Malmesbury besprak hoofdzakelijk de gebreken van het leger, waarover men in de laatste tijden zoo zeer heeft geklaagd en de scherpe aanvallen van de vierde magt van den Staat, *de Times*. Dit blad had een stortvloed van verwijtingen tegen alle deelen van het leger met uitzondering echter van de brave soldaten, welke de slagen geleverd hadden, gerigt. Maar het heeft hoofdzakelijk de officieren aangevallen, en klaagt er over dat het leger te aristocratisch is, iets hetgeen volgens dat blad de voorname oorzaak is der tegenspoeden van Engeland. Spreker vroeg echter wat is aristocratisch? Het woord heeft verschillende beteekenis. Onder het schrikbewind was ieder, die een broek droeg een aristocraat; later werd die naam gegeven aan ieder die fatsoenlijk gekleed was.

Wanneer *de Times* van aristocraten spreekt bedoelt zij dan pairs, hunne zonen of broeders? Dit is hetgeen wij onder aristocraten verstaan. Nu had spreker de militaire jaarboeken in handen genomen en bevonden, dat van de 100 officieren der grenadiers van de garde slechts 18 in familiebetrekking stonden tot leden van het Hoogerhuis. Dit is eene verhouding van een zestiende. Spreker geloofde dat er niets overdreven was in die verhouding, wanneer men er op let, dat het hier geldt een regement, dat bestemd is om den troon eener oude monarchie te bewaken. Hij ging vervolgens na de tien eerste regementen infanterie, de kern van het leger en te dien aanzien kwam hij ook tot eene gelijksoortige uitkomst. Deze en meer dergelijke aanwijzigingen leidden spreker tot het besluit, dat *de Times* het land in dwaling wilde brengen.

Lord Panmure verklaarde innig doordrongen te zijn van den pligt, die thans op hem rustte op een oogenblik dat geheel Europa het oog gevestigd heeft op het departement van oorlog, aan het hoofd waarvan hij de eer heeft te staan. Hij hoopt te mogen rekenen op de ondersteuning van den eersten minister van het land. Spr. zeide te weten, dat er veel te verrigten is, dat er groote hervormingen moeten worden ingevoerd en dat wel zoo spoedig mogelijk. Thans was hij, minister, niet voorbereid om bepaald aan te wijzen van welken aard die hervormingen zouden zijn. Spr. hoopte op de medewerking van den edelen graaf Ellenborough, een der meest welsprekende leden der kamer, die in militaire aangelegenheden veel ondervinding heeft opgedaan. Voorshands wilde spreker wel de verklaring afleggen, *dat onder zijn bestuur niemand geplaatst zal worden, die daartoe de noodige bekwaamheid en verdienste niet bezit.*

Spreker zeide alles te zullen aanwenden om het leger op een behoorlijken voet te brengen, overeenkomstig met de eer en de waardigheid des lands. Maar men moest geene te groote zaken verwachten. Spr. kan in zijne nieuwe betrekking gebruik maken van eene twaalfjarige ondervinding, welke hij in de dienst der regementen van het leger had opgedaan.

Spr. kon zijn gevoelen niet onderdrukken, dat, in weerwil der gebreken der organisatie van het Engelsche leger, zijn regementair stelsel beter is dan dat van ieder ander land. Dat stelsel is op hechte grondslagen gevestigd, is schier volmaakt.

Spreker deed ten slotte een beroep op de welwillende ondersteuning der leden van het Hoogerhuis onder bijvoeging, dat mogt hij zich niet langer in staat gevoelen om de hem opgedragene moeijelijke taak te vervullen, hij die dan onmiddelijk aan bekwamer handen zou overdragen.

In eene telegrafische depeche uit Londen dd. 11 Februarij (reeds in een gedeelte der oplage van het vorig nommer dezer courant voorkomende) wordt gemeld, dat de *Observer* een artikel bevat over de gewigtige aangelegenheden van den dag en daarin o. a. zegt: Nooit was in onze geschiedenis het volk zoo bereidvaardig om iets te doen; nooit had het zoo eenparig en krachtig op een punt zijne aandacht gevestigd als op de benoeming van Lord Palmerston tot Minister-President. Zou geheel Groot-Brittannië hebben moeten beslissen: ongetwijfeld ware ook niemand anders dan Lord Palmerston met algemeene stemmen gekozen.

Lord Panmure is Minister van Oorlog en tevens belast met het Secretariaat van Oorlog.

Gisteren is te St. Petersburg een nieuw manifest van den Czaar verschenen, waarbij eene algemeene wapening van het volk over de geheele uitgestrektheid van het Keizerrijk wordt bevolen.

Het Koninklijk gezin van Sardinie is andermaal door een smartelijken slag getroffen en in diepen rouw en droefheid gedompeld, door het overlijden van Prins Ferdinand, hertog van Genua, broeder des Konings, die Zaturdag jl. na eene vrij langdurige ziekte is bezweken. De Prins was geboren den 15 November 1822 en den 22 April 1850 gehuwd met prinses Elizabeth, dochter van den Koning van Saksen. Hij laat 2 kinderen na.

In de zitting der Sardinische Kamer van afgevaardigden van 6 Februarij heeft de minister Cavour het alliantie-tractaat met de Westersche mogendheden op meesterlijke wijze verdedigd. Wij meenen onzen lezers geen ondienst te zullen doen met de mededeeling van den voornamen inhoud dier allezins belangwekkende redevoering. De Minister achtte het van zijn pligt te antwoorden op de vragen, welke men het ministerie had gedaan. Hij ving aan met de geschiedenis der onderhandelingen.

Het tractaat van 10 April werd aan de regering des Konings eenige dagen na de sluiting medegedeeld. De regering gaf toen hare levendige sympathie te kennen voor de zaak der Westersche mogendheden. Verschillende maanden gingen na deze mededeeling voorbij; er werd veel gesproken over onze toetreding tot de alliantie: doch niets officieels en niets officieus.

Eerst op het einde van November werd de Engelsche gezant te Turin gelast onze regering omtrent onze voornemens te ondervragen.

De brieven zijn onderweg zoek geraakt; zij kwamen althans eerst den 10 of 12 December te Turin aan. Op hetzelfde oogenblik kwamen er de officiële depêches van Frankrijk en Engeland, die de uitnoodiging bevatten om ons bij de alliantie te voegen. Wij antwoordden, dat wij genegen waren te onderhandelen over de toetreding tot het tractaat van 10 April. Er werden dien ten gevolge onderhandelingen aangeknoopt. Vroeger reeds heb ik de redenen ontwikkeld waarom generaal Dabormida het ministerie verliet. Graaf Revel sprak van dwang; niets dergelijks had echter plaats gehad. Ik zal een brief aanhalen van lord Clarendon aan den Engelschen gezant te Turin, den heer Hudson. Die brief is gedagteekend van 31 Januarij. Lord Clarendon zegt, dat het hem zeer verheugt, dat zijne laatste politieke daad is de teekening van het tractaat met Sardinie en hij draagt den heer Hudson de taak op om aan graaf de Cavour de verzekering te geven, dat het tractaat met Sardinie in Engeland zeer populair is en dat Engeland den moed en de vastheid bewonderde, die het Sardinische gouvernement aan den dag legde om een stelsel van rationele vrijheid te verzekeren.

Ik weet niet of deze bijzonderheden de nieuwsgierigheid van den graaf Della Margeritha hebben bevredigd, doch ik heb er niets bij te voegen.

De regering vroeg zich zelve het eerst af; hebben wij belang bij den oorlog? Wij hebben die vraag in een toestemmenden zin beantwoord.

Zegeviert Rusland dan is het gedaan met de vrijheid van de Middellandsche zee, Sardinie heeft dan veel te vreezen van zulk eene eventualiteit. Men zal mij tegenwerpen, dat het overwigt van Rusland in de Middellandsche zee onverschillig is voor Sardinie en Italie. Maar ik hoop dat er niemand in deze Kamer is, die deze stelling zoude kunnen volhouden; wij kunnen in de quaestie niet onverschillig blijven.

Rusland heeft sedert jaren het beginsel van vrijheid bestreden het is de krachtigste steun van het despotisme geweest en zoo Duitschland er niet in slaagde zijne vrijheden te organiseren, dan was dit de schuld van Rusland. Dit stelsel is niet de fout van de laatste Keizers: het ligt in den aard der zaken. Keizer Alexander deed veel voor de vrijheid in Frankrijk; in zijn land teruggekeerd was hij verpligt in Rusland de beginselen te bestrijden, welke hij in den vreemde had verdedigd. En Keizer Nicolaas zelf, is hij niet een grootmoedig en dapper vorst? Hij zag zich nogtans genoodzaakt tegen Europa te kampen. Geen woord van rouwbeklag zond hij aan Koning Karel Albert, wiens gast hij eenmaal was geweest; hij wilde zelfs onzen grootmoedigen Koning Victor Emmanuel niet erkennen en weet gij waarom? omdat deze vorst in zijn oog een beginsel van vrijheid vertegenwoordigt. Zegepraalt Rusland dus, wat zal dan van onze vrijgevige instellingen van onze nationaliteit worden? Wij hebben er dan klaarblijkelijk belang bij om deel te nemen aan den oorlog tegen Rusland.

Er was slechts te kiezen tusschen toetreding tot het tractaat van April en onzijdigheid. De laatste keuze zou ongerijmd zijn. Ten einde neutraal te kunnen blijven is het een vereischte dat de neutraliteit van den staat niet gevaarlijk zij voor de een of ander oorlogvoerende partij. Dit is het geval met Amerika, Holland, Belgie en Portugal. Maar wij konden niet onzijdig blijven, zonder de operatien der Westersche mogendheden te belemmeren, en zonder dus nuttig voor Rusland te zijn.

Onze bestrijders hebben zelfs erkend, dat eene gewapende onzijdigheid de voorkeur verdiende. Maar ik zeg, dat die gewapende neutraliteit voordeelig voor Rusland zou zijn, en dat zoude de Westersche mogendheden tegen ons innemen.

De republiek van Venetie had, natuurlijk, op het eind der vorige eeuw, het regt om neutraal te blijven; zij eindigde met beide partijen tegen zich in het harnas gejaagd te zien, en Venetie heeft hare fout met het verdrag van Campo-Formio moeten boeten.

De onzijdigheid toch zou ons de partij van het liberale Europa doen kiezen. In Frankrijk, Engeland en Duitschland heeft deze groote partij zich eenparig tegen Rusland verklaard. Spr. betoogt, o.a., dit door aanhaling der gedenkwaardige discussien in het Pruissische parlement. Hij toonde verder aan, hoe in Engeland ook de algemeene geest voor het doorzetten van den oorlog is. Spreker stelde er veel eer in de vriend en leerling van Cobden te zijn; maar die uitzondering is een bewijs ten voordeele van den regel. De heer Cobden kon zijne denkbeelden geen ingang doen vinden op de meeting te Leeds. Onlangs moest het kiesdistrict Marylebone, dat radicaal is, eene keuze doen tusschen een kandidaat van de radicale partij en lord Ebrington: deze werd gekozen, omdat hij een warm voorstander van den oorlog is.

Door — aldus ging spreker voort — te weigeren deel te nemen aan den oorlog, zoude wij de achting en de sympathie der liberale partij in Europa verbeuren; en dit zou, naar mijne meening, een groot ongeluk geweest zijn; want Piemont heeft zijne stelling aan den steun der openbare meening van Europa te danken.

Ieder doet thans een beroep op die meening; zelfs de Keizer van Rusland en de Paus. Vervolgens ging spreker de gevolgen van het alliantie-tractaat na. Voorzeker, zeide hij, is de finantiele quaestie zeer gewigtig; ik ontken dit niet. Maar men moet zich niet laten ontmoedigen. Ik heb veel vertrouwen in de toekomst. De geachte graaf Revel verweet ons gister, dat wij geene subsidiën hebben aangevraagd. Ik verklaar dat wij nooit eene subsidie hebben aangevraagd; ik ga zelfs verder; wij hebben gezegd nooit eene subsidie te *zullen* aannemen. Voorheen, zeide men, nam ons land wel subsidiën van Engeland aan. Mijne heeren, de tijden zijn veranderd, men kan de oorlogen van vroegere dagen niet vergelijken met den krijg, welken wij thans voeren. De tegenwoordige oorlog is een van hooge staatkunde: door de aanneming van eene subsidie zouden onze bedoelingen kunnen worden miskend; onze waardigheid zou daardoor lijden en de oorlog zou in het land, maar vooral in het leger impopulair zijn. Ons leger weigert, teregt, een leger van huurlingen te zijn.

Men zegt, dat de koophandel lijden zal tengevolge der oorlogsverklaring aan Rusland. Door het verbieden van den uitvoer der granen zou Rusland onzen handel een slag toebrengen. De Westersche mogendheden hebben van hare zijde de havens der Zwarte Zee geblokkeerd. Welk kwaad kan dus onze deelneming aan den oorlog voor onzen handel veroorzaken?

De oorlog verandert den stand van zaken in geenerlei opzigt. De Keizer van Rusland kan confiscatie decreteren, maar tegenover dit gevaar zijn er verklaringen van den Czaar zelven en de belangen van Rusland, welke veel te vreezen heeft van represailles. De gevaren waarvoor men dus uit een staathuishoudkundig oogpunt vreest zijn dan van weinig beteekenis.

Uit een staatkundig oogpunt beschouwd wederlegde de minister de bedenking van hen, die in de toetreding van Oostenrijk tot het tractaat eene reden zagen waarom Sardinie geen deel moest uitmaken van het bondgenootschap.

„Indien", zeide de heer C., „onze vlag zich moet bevinden naast die van Oostenrijk, dan zou ik zeggen: wij zijn het niet die aan de zijde van Oostenrijk staan; het is Oostenrijk welke zich bij ons gevoegd heeft om de beschaving te verdedigen tegen haren hevigsten vijand.

Door onderteekening van het tractaat hebben wij Piemont doen treden in het Europeesch verbond; wij hebben ons constitutionneel gebouw op hechte grondslagen gevestigd en het bestaan der driekleurige vlag verzekerd, welke de overwinning zal behalen bij elken aanval, zoowel van de revolutie als van de reactie.

De ondervinding van den laatsten tijd heeft geleerd, dat zamenzweringen en revolutien Italie veel kwaad berokkenden; dit is niet te ontkennen. Aan Europa moet daarom getoond worden, dat Italie genoeg gezond verstand bezit om vrij te zijn, en dat het weet te strijden. Gij hebt aan Italie, ten overstaan van Europa, de eerste dienst bewezen: het is aan u en aan ons land, om het de tweede te bewijzen. En ik ben zeker, dat de lauweren onzer soldaten in de Krim!" voor het welzijn van Italie zullen verrigten, wat zamenzweringen en woordenpraal niet hebben kunnen bewerken.

Ik ben niet vermetel genoeg, om te hopen, dat ik hen die anders denken, van hunne meening heb teruggebragt; maar ik hoop toch ieder overtuigd te hebben, dat wij door onderteekening van dit verdrag, blijk gaven van onafhankelijkheid en van onze zucht tot bevordering der belangen van ons land en onzer vrijlieden.

Volgens berigt uit Suez is aldaar op 1 dezer de eerste bezending Engelsche troepen uit Oost-Indie aangekomen. Uit Bombaij wordt gemeld dat te Cabul een opstand was uitgebarsten. Perzie zoude tusschen beide komen. Ook in Candahar was eene insurrectie ontstaan. De oproerlingen hadden de Perzische heerschappij erkend. Twaalf duizend Perzen belegeren Bendirabar. De Iman van Muscat bevindt zich in de citadel. Er is een moorddadig gevecht geleverd. De zoon van den Iman leidt den tegenstand.

Van Hong-kong verneemt men, dat de admiraal Sterling op Canton het oog houdt, en den voortgang der insurgenten heeft gestuit.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Hervatting der werkzaamheden.

ZITTING VAN DINGSDAG 13 FEBRUARIJ.

In deze zitting zijn ingekomen:

a. de geloofsbrieven van den heer Mr. G. M. van Linden. — De heeren de Kempenaer, Hugenholtz en

gens worden benoemd om, staande de Vergadering, zoo mogelijk, die stukken te onderzoeken.

b. de navolgende wetsontwerpen:

1o. verklarende het algemeen nut van den weg van Willemsdorp (*reeds door ons medegedeeld*).

2o. twee betrekkelijk het Muntwezen in Nederlandsch Indie (*reeds medegedeeld*).

3o. ter voorziening in sommige waterschapsbelangen (*ook reeds medegedeeld*).

4o. betrekkelijk het koloniaal batig slot over 1853 (*heden medegedeeld*).

5o. betrekkelijk het stichten van een stoomgemaal op den IJssel (*mede heden medegedeeld*).

6o. tot goedkeuring van een tractaat tot regeling van de grenzen der Nederl. en Portugeesche bezittingen op Timor.

7o. tot regeling van de uitoefening der verartsenijkunst.

8o. tot afschaffing van den accijns op het gemaal, en zijne gedeeltelijke vervanging door eene heffing bij hoofdelijken omslag.

Voorts zijn ingekomen:

1o. de rekening en verantwoording van de algemeene commissie van liquidatie voor de vormalige wees- en momboir-kamers. — De heeren Zijlker, van Lennep, Dullert, van Winterhoven en Hengst worden benoemd tot commissie, om over dat stuk rapport uit te brengen;

2o. de Koninklijke besluiten, waarbij de heer DAMBENOY ontslagen is als Minister van Marine, en de heer SMIT VAN DEN BROECKE als zoodanig benoemd.

3o. Vier-en-dertig missives van de Eerste Kamer, houdende berigt van hare aanneming van even zoovele wetsontwerpen.

4o. Zeven-en-veertig missives van den directeur van het Kabinet des Konings, houdende berigt dat de Koning zich met even zoovele wetsontwerpen, door de Kamers der Staten-Generaal aangenomen, heeft vereenigd.

5o. Een verslag over de verrigtingen aangaande het armbestuur over 1853 — de heeren van Lijnden, de Kempenaer, Wintgens, Hoynck en Meylink worden benoemd als commissie om rapport over dat stuk uit te brengen.

6o. Een verslag over den staat van het onderwijs over 1853—55. — De heeren van der Veen, Gevers, van Foreest, Elout en Thorbecke worden benoemd tot commissie om rapport uit te brengen.

7o. Een verslag betrekkelijk de staatsrekening over 1852 en 1853. De heeren (dezelfde als het vorige jaar) van Nispen, van Goltstein, van Foreest, Gevers en Thorbecke worden benoemd tot commissie, om rapport uit te brengen.

8o. Een verslag betrekkelijk het beheer der koloniën enz., rakende de West-Indiën en de Kust van Guinea, over 1853. De heeren (dezelfde als in in 't loopende jaar) van Hoëvell, Mackay, Stolte, van Franck, en Luijben worden benoemd tot commissie, om rapport uit te brengen.

9o. Een verslag betrekkelijk de uitvoering van de wet tot regeling van het muntwezen van Ned. Indie. De heeren Sloet, Rochussen, Stolte, van Bosse en Hoffman worden benoemd tot commissie, om rapport uit te brengen.

Eindelijk zijn ingekomen een aantal adressen en boekwerken, benevens onderscheidene consulaire opgaven.

De heer DE KEMPENAER brengt verslag uit over de geloofsbrieven van den heer VAN DER LINDEN, waaruit blijkt, dat die stukken in orde zijn bevonden.

Daar de Voorzitter bij Kon. besluit gemagtigd is, om den heer van der Linden de bij de Grondwet gevorderde eeden af te nemen, wordt die heer binnengeleid en neemt, na het afleggen van die eeden, zitting in de Kamer.

De Vergadering gaat daarna over tot het trekken der afdeelingen voor het tweemaandelijksch tijdvak. Zijn benoemd tot voorzitters de heeren: 1ste afd. Baud, 2de de Kempenaer, 3de v. Goltstein; 4de Schimmelpenninck; 5de Rochussen.

Tot onder-voorzitters de heeren: Bosscha, v. Lennep, v. Bosse, Storm v. 's Gravezande en Hoffman.

Tot commissie voor de petitiën de heeren: Hengst, v. Deinse, Engelen, Dirks en Meijlink.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de vergadering gescheiden.

De Reg. heeft op nieuw aangeboden, het vroeger aanhangig wetsontwerp, tot Verhooging van Hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1855. (Stichting van een stoomgemaal ter ontlasting van Rhijnlands boezem op den IJssel.) Dat wetsontwerp werd reeds 23 April 1854 bij de Kamer ingediend; het is in de afdeelingen onderzocht en de bedenkingen en opmerkingen, waartoe het heeft geleid, zijn van wege de Reg. beantwoord bij eene memorie, gedagteekend 10 Julij ll.

Het is intusschen bij de sluiting van het zittingjaar 1853—1854 onafgedaan gebleven en is thans weder aangeboden, overeenkomstig met de toezegging bij de beantwoording van het verslag over de begrooting voor het tegenwoordig dienstjaar gedaan. Volgens de Reg. zijn de omstandigheden, die in het afgeloopen jaar tot de aanbieding hebben medegewerkt, in geenen deele van aard veranderd. Integendeel, de boezemstand van Rhijnland was in de afgeloopen maand Dec. des vorigen jaars in het oosten van dat waterschap niet minder zorgwekkend. Dagen lang stond het water op de Gouwe hoog boven het maalpeil en klom tot 0.135 boven AP. zoodat menige bepoldering de gedurige waterhoogte met moeite keerde. Was het reeds de stichting van het stoomgemaal in het afgeloopen jaar eene behoefte te noemen, zij is het thans, volgens de Reg., niet minder, en deze zou zich niet verantwoord rekenen indien zij langer uitstelde op de vroegere voordragt terug te komen, die nu alleen met dit verschil dat de uitgave ten laste van het tegenwoordig dienstjaar, in plaats van dat van 1854, wordt aangewezen, op nieuw wordt aangeboden. Overigens heeft zij ter verdediging dier voordragt in haar geheel laten volgen de Mem. van Toelichting bij het vroegere wetsontwerp gevoegd.

Nog is ingekomen een wets-ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1853. Het is van den navolgenden inhoud:

Wij Willem III, enz.

Allen, enz.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de bij Ons besluit van 25 December 1854, no. 76, goedgekeurde rekening der koloniale remises over 1853 een batig slot oplevert ten bedrage van *f* 4,769,399.34;

Dat het gebruik van dat batig slot bij de wet moet worden geregeld;

En dat bij art. 1 no. 11 der wet van 24 December 1852 (*Staatsblad* no. 256) is bepaald, dat aan de schatkist bij de wet zou worden toegewezen de som, welke over het jaar 1853 beschikbaar zoude blijven als batig slot van de ontvangsten en uitgaven der volkplantingen en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, wanneer het juiste bedrag daarvan zou kunnen worden bepaald,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Het batig slot van de rekening der koloniale remises over het jaar 1853, ten bedrage van *f* 4,769,399.34, wordt toegevoegd aan de middelen en inkomsten over het dienstjaar 1853.

Lasten en bevelen.

De Memorie van Toelichting luidt aldus:

De Algemeene Rekening der koloniale remises over het jaar 1853, onderzocht door eene Staats-commissie op de wijze bepaald bij Koninklijk besluit van 29 September 1841 (*Staatsblad* no. 38) en goedgekeurd bij 's Konings besluit van 25 December 1854, no. 76, wijst voor de in 1853 verkochte gouvernements-producten eene zuivere opaan van . . . . *f* 45,867,131.81

terwijl de overige ontvangsten bedroegen 〃 741,476.01½

Totaal . . *f* 46,608,607.82½

De uitgaven, op dit bedrag aangewezen, daaronder begrepen de gereserveerde saldo's op ultimo December 1853, die bestemd waren om nader te worden uitgegeven, zijn de volgende:

a. betaling van wissels tot dekking van het nadeelig verschil tusschen de ontvangsten en uitgaven der administratie in Indie	*f* 6,243,070.83	
b. uitzending van specie naar Indie ten zelfden einde	〃 5,709,179.17	
c. restitutie aan de Nederlandsche Handelmaatschappij van stortingen, door hare factorij te Batavia in de Indische kas gedaan, tot hetzelfde einde.	〃 3,921,500.00	
d. renten der Oost-Indische schulden, volgens de wetten van 24 April 1836, 11 Maart 1837, 27 Maart 1838, en 22 Dec. 1838, gestort in de schatkist van het moederland.	〃 9,800,000.00	
e. renten der restantschuld aan de Nederlandsche Handelmaatschappij, volgens de wetten van 6 Maart en 23 November 1844 en 14 Sept. 1849.	〃 400,000.00	
f. uitzending van verschillende goederen voor de koloniale dienst. . .	〃 2,918,783.11	
g. diverse koloniale uitgaven	〃 $1{,}616{,}136.53^{5}$	
h. subsidien aan de West-Indische kolonien .	〃 420,604.14	
i. idem aan de bezittingen ter Kuste van Guinea.	〃 124,000.00	
k. betalingen voor rekening van anderen . .	〃 1,185,934.70	
l. voor het herstel van het muntwezen in Nederlandsch Indie, volgens de wet van 1 Mei 1854 (*Staatsblad* no. 76) . .	〃 9,500,000.00	
		〃 $41{,}839{,}208.48^{5}$
Batig slot		*f* 4,769,399.34

Dit batig slot is in 's Rijks schatkist overgebragt.

Tot verdere toelichting en ten vervolge op vroegere mededeelingen worden hierbij overgelegd:

a. de algemeene rekening, aantoonende de hoegrootheid der Oost-Indische remises in goederen en geld, en het gebruik van die remises gemaakt gedurende het jaar 1853, met vijf bijlagen A—E;

b. eene eerste suppletoire rekening over 1852, met drie bijlagen C1—E1.

Deze rekeningen zijn door de bovenbedoelde Staats-commissie onderzocht en bij het aangehaald Koninklijk besluit goedgekeurd;

c. het proces-verbaal der zittingen van die commissie.

De verschillen tusschen de raming van de opbrengst der gouvernements-producten enz., over 1853 (medegedeeld bij de Memorie van Toelichting, van het wets-ontwerp op de middelen voor het dienstjaar 1853), en de werkelijk verkregen uitkomsten, zijn de volgende:

De raming was . . . . *f* 34,200,000.00

Er is ontvangen . . . . 〃 46,608,607.82½

Voordeelig verschil . . . *f* 12,408,607.82½

Dit voordeelig verschil is ontstaan door de volgende oorzaken:

a. er was geraamd dat zou worden verkocht eene hoeveelheid van 925,000 pikols koffij, terwijl verkocht zijn 946,167$\frac{690}{1000}$ pikols, dus 21,167$\frac{690}{1000}$ meer. Daarenboven is de prijs per pikol *f* 8.11$\frac{6}{10}$ hooger geloopen dan de begrooting, waardoor de geraamde opbrengst der koffij, ad . . . . *f* 19,276,600.00

door de werkelijke, ad . . . . 〃 27,397,653.92½

is overtroffen met . . . *f* 8,121,053.92½

b. de hoeveelheid te verkoopen suiker was geraamd op 1.000,000 pikols. Er zijn verkocht 825.728$\frac{680}{1000}$, of 174,271$\frac{320}{1000}$ pikols minder. De prijs was geraamd op *f* 8.29 en is geweest *f* 11.47$\frac{2}{10}$ per pikol, alzoo meer *f* 3.18$\frac{2}{10}$ per pikol. Daardoor is, in weerwil der mindere hoeveelheid, de geraamde opbrengst, ad *f* 8,290,000.00

door de werkelijke, ad . . . . . 〃 9,472,530.76

overtroffen met . . . . *f* 1,182,530.76

c. men had geraamd te zullen verkoopen 6000 pikols indigo. Er zijn slechts verkocht 4534$\frac{528}{1000}$ pikols, alzoo minder 1465$\frac{472}{1000}$ pikols. De prijs was geraamd op *f* 355.25 en is geweest *f* 473,15$\frac{9}{10}$ per pikol, dus meer *f* 117,90$\frac{9}{10}$ per pikol. Door een en ander is de geraamde opbrengst, ad. . . . . *f* 2,131.500.00

door de werkelijke, ad . . . . . . 〃 2,145,549.95

overtroffen met . . . . *f* 14,049.95

d. er was gerekend op eenen verkoop van 60,000 pikols tin, terwijl verkocht zijn in Nederland 62,599$\frac{500}{1000}$ pikols, alzoo meer 2599$\frac{500}{1000}$ pikols. De prijs was geraamd op *f* 49.50 en is geweest *f* 78,07$\frac{5}{10}$ per pikol. Hierdoor is de geraamde opbrengst, ad. . . . . . . *f* 2,970,000.00

door de werkelijke, ad . . . . 〃 $4{,}886{,}905.77^{5}$

overtroffen met . . . . *f* $1{,}916{,}905.77^{5}$

terwijl daarenboven in China nog verkocht zijn 8846$\frac{380}{1000}$ pikols, welke hebben opgebragt. . . . . 〃 494,350.26

te zamen dus meer . . . . . *f* $2{,}411{,}256.03^{5}$

e. de hoeveelheid te verkoopen thee was geraamd op 6,000 pikols. Er zijn verkocht 6,629$\frac{130}{1000}$, dus 629$\frac{130}{1000}$ meer. De prijs was begroot op *f* 33.80 en is geweest *f* 71.04$\frac{9}{10}$; dus meer *f* 37.24$\frac{9}{10}$. De opbrengst was geraamd op . . . . *f* 202,800.00

en is geweest. . . . . 〃 471,036.89½

dus meer. . . . . *f* 268,236.89½

f. de hoeveelheid te verkoopen cochenille was geraamd op 400 pikols. Er is slechts verkocht 383$\frac{448}{1000}$ pikols, dus minder 16$\frac{552}{1000}$ pikols. De prijs was begroot op *f* 207.72, en is geweest *f* 289.00$\frac{4}{10}$, dus *f* 81.28$\frac{4}{10}$ meer. De geraamde opbrengst was. . . . . *f* 83,100.00

en is geweest. . . . . 〃 110,540.59

dus meer . . . . *f* 27,440.59

g. De opbrengst der tabak was geraamd op. 〃 40,400.00

Er is in 1853 geen tabak verkocht. Dit geeft dus eene minderheid tenzelfden bedrage.

h. de opbrengst der specerijen enz. is gesteld op. . . . . *f* 1,000,000.00

en is geweest . . . . 〃 888,563.65½

alzoo minder . . . . *f* 111,436.34½

i. voor diverse ontvangsten was gesteld:

eene som van . . . . *f* 205,600.00

er is ontvangen . . . . 〃 741,476.01½

dus meer. . . . . *f* 535,876.01½

Hieronder zijn begrepen ontvangsten voor rekening van derden.

RECAPITULATIE.

Meer	*a.*	*f*		8,121,053.92½
〃	*b.*	〃		1,182,530.76
〃	*c.*	〃		14,049.95
〃	*d.*	〃		1,916,905.77½
	en	〃		494,350.26
〃	*e.*	〃		268,236.89½
〃	*f.*	〃		27,440.59
〃	*i.*	〃		535,876.01½
				f 12,560,444.17
Minder	*g.*	*f*	40,400.00	
〃	*h.*	〃	111,436.34½	
				〃 151,836.34½
Verschil als boven.				*f* 12,408,607.82½

Hierbij wordt ook nog overgelegd de staat van het administratief kapitaal op den 31 December 1853.

De Minister van Koloniën,

CHS. F. PAHUD.

[Volgens dien staat was aanwezig *f* 12,194,998 of *f* 105,006 *minder* dan het administratief kapitaal normaal moet bedragen.]

's Gravenhage, 13 Februarij.

Z. M. heeft aan den heer dr. J. Nolet de Brauwere van Steeland, tijdelijk te Brussel, vergunning verleend tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen van ridder van de Danebrogs-orde, 3de klasse, hem door Z. M. den Koning van Denemarken geschonken.

Z. M. heeft tot burgem. der gemeenten Vreeland en Nigtevecht benoemd jhr. mr. H. A. C. de la Bassecour Caan.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Gemert c. a., den heer M. F. J. de Eerens, thans ontvanger derzelfde middelen te 't Zandt.

Naauwelijks is het Engelsche Ministerie geconstitueerd, of men gewaagt reeds van wijzigingen daarin en van gevaren, die zijn bestaan bedreigen. Men spreekt van pogingen, om een gedeelte van de magt over te brengen in de handen der tories, welke niet in het Kabinet zijn vertegenwoordigd. Ook vraagt men met zekere angstvalligheid, wat er gebeuren zal, indien gevolg gegeven wordt aan de enquête, welke door de aanneming der motie Roebuck, in beginsel is gedecreteerd. Het is moeijelijk, ja onmogelijk, dat lord Palmerston en zijne ambtgenooten er hunne toestemming aan schenken; dat de enquête plaats hebbe, en ondervinden zij eene nederlaag in dit opzigt, dan wordt eene ontbinding onvermijdelijk.

Het is echter te verwachten, dat de hoofden der ontevreden partijen, in het wezenlijk belang van het land, het nieuwe kabinet niet zullen doen instorten. Het is ook waarschijnlijk dat wanneer er gesproken wordt van ontbinding, zulks slechts eene bedreiging is.

Intusschen zal er reeds eene geringe wijziging in het kabinet plaats hebben, doch zij betreft slechts eene verwisseling van betrekkingen tusschen de heeren Sidney Herbert, en sir G. Grey. Deze laatste zou de portefeuille van Kolonien verwisselen, voor die van Binnenlandsche Zaken terwijl de heer Sidney Herbert de portefeuille van Kolonien zou aanvaarden. Die verandering van betrekkingen moet echter van alle staatkundige beteekenis ontbloot zijn.

Het berigt, dat de heer Nibuhr naar Parijs zou vertrekken om daar den generaal Wedel in de volbrenging van diens taak behulpzaam te zijn schijnt onjuist te zijn. Het *Journal des Debats* ontkent op stellige wijze, dat de heer Niebuhr naar Parijs zal vertrekken. Een geacht Berlijnsch blad acht zich tot een gelijke verklaring geregtigd.

Pruissen verlangt dat de contingenten der bondsstaten welke een grondgebied bezitten dat niet Duitsch is, binnen de grenzen van den bond worden zamengetrokken zoodanig dat zij op elk oogenblik ter beschikking van de bondsvergadering staan. Deze maatregel zou voornamelijk treffen Oostenrijk, Denemarken en Holland, waarvan het Limburgsch contingent (jagers te paard en artillerie) in Noord-Brabant gestationneerd is.

Brieven uit Cracovie van den 8 dezer spreken met geen enkel woord van den terugtogt van Russische troepen van de grenzen van Gallicie, waarvan in eene telegrafische depeche was melding gemaakt. Deze geheele beweging moet slechts eene verandering van cantonnement eeniger regementen zijn geweest ten einde de bewoners van sommige dorpen van den last der inkwartiering te bevrijden.

De tweede kamer van Pruissen heeft in hare zitting van 10 dezer met 159 tegen 142 stemmen goedgekeurd de wet strekkende tot verandering der namen der beide kamers.

De heer Vincke wilde in dezelfde zitting de quaestie der buitenlandsche staatkunde aanroeren; maar de regering heeft, bij monde van den heer von Manteuffel, president van den raad, geweigerd zich op dat terrein te begeven.

De minister van finantien van Denemarken heeft in de zitting van de Folksthing van 8 Febr., een suppletoir crediet aangevraagd, om de kosten, door de wapening van het vorig jaar veroorzaakt, te dekken.

De zitting der Spaansche Cortes van 6 Februarij was zeer onstuimig. De discussie over de Koninklijke sanctie leverde veel schandaal op. Bij stemming werd het vraagstuk met 130 tegen 107 stemmen ten voordeele der Koninklijke sanctie beslist.

* Naar men verneemt zal er Donderdag door Z. K. H. Prins Frederik weder een groot bal gegeven worden.

* De Minister van Finantien heeft, bij resolutie van 8 dezer, vastgesteld de 226e Staats-Loterij. Zij zal bestaan uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien. De collecte zal geopend worden op Maandag 12 Maart 1855, en gesloten op Zaturdag 24 dier maand. De trekking van de eerste klasse zal aanvangen 10 April 1855. De laatste 100 nommers zullen op Zaturdag den 30 Junij 1855, getrokken worden.

* In gevolge art. 99 der Kieswet, wordt om de vijf jaren herzien de tabel bij die wet gevoegd, houdende regeling van de verdeeling des Rijks in kiesdistricten, waarbij tevens bepaald wordt het getal der in elk district te kiezen leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Daar de kieswet in den jare 1850 is vastgesteld, zal de eerste herziening van bedoelde tabel in den loop van 1855 moeten plaats hebben. Art. 77 der Grondwet bepaalt wijders, dat er in de Tweede Kamer één lid zitting heeft voor iedere 45.000 zielen. De bevolking van het Rijk is, sedert 1850, met meer dan 45,000 zielen toegenomen. Er zal dus een nieuw kiesdistrict zamengesteld, of de omschrijving en indeeling der bestaande kiesdistricten zullen veranderd moeten worden.

* De lokalen der teeken-akademie zijn op eene doelmatige wijze in gereedheid gebragt tot plaatsing der voorwerpen uit de residentie, die bestemd zijn voor de groote tentoonstelling te Parijs. Die voorwerpen zullen alvorens zij derwaarts worden gezonden in het gebouw der teekenakademie ter bezigtiging worden gesteld. Reeds gisteren en heden zijn er tot dat einde zoodanige voorwerpen aldaar aangebragt.

* Naar men verneemt, zullen er in dit jaar even als in de vorige jaren bij gelegenheid van den verjaardag van Z. M. den Koning, op het door HD. te kennen gegeven verlangen, geene plegtigheden plaats hebben, maar zullen die worden vereenigd met de feesten, welke op 17 Junij aanstaanden, den verjaardag van H. M. de Koningin, zullen worden gehouden. Er zullen diensvolgens den 19 dezer geene feesten ten hove plaats hebben.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Lubeck zijn aldaar gedurende 1854 aangekomen, de stoombooten daaronder begrepen. 1053 schepen (tegen 1018 in 1853), waarvan 126 onder Lubecker, 348 onder Deensche, 10 onder Engelsche, 4 onder Hamburger, 18 onder Hannoversche, 51 onder Mecklenburgsche, 17 onder Nederlandsche, 6 onder Noordweegsche, 1 onder Oldenburgsche, 48 onder Pruissische, 13 onder Russische, 411 onder Zweedsche vlag.

Gedurende het laatste halfjaar van 1854 kwamen aldaar slechts 6 Nederlandsche schepen aan (tegen 16 in het laatste halfjaar van 1853), als uit Amsterdam 1, uit Antwerpen 1, uit Norrköping 2, uit Hartlepole 1, uit Sunderland 1. Uit Lubeck vertrokken 6 Nederlandsche schepen als naar Dordrecht 2, naar Amsterdam 1, naar Odensee 1 naar de Oostzee 1 in ballast, naar Dantzg 1.

Bij gebrek aan Nederlandsche schepen heeft de handelsstand de naar Nederland bestemde goederen moeten laten vervoeren per spoorweg naar Hamburg, om aldaar te worden ingescheept.

De graanoogst in die streken was vrij gunstig geweest. De prijzen der granen waren den 29sten Januarij jl. als volgt, per Nederl. last van 22 ton, vrij aan boord,

128/129	pond nieuwe roode tarwe	*f* 380 à *f*	390
120/121	» rogge	260 à	270
108/110	» gerst	185 à	190
116/118	» boekweit		190
	gele en witte erwten	230 à	240

Van koolzaad, waarvan de oogst ook vrij belangrijk was, is het grootste gedeelte naar Nederland uitgevoerd.

Ook in de Noordsche producten was de handel in het vorige jaar niet onbelangrijk, waartoe de menigvuldige betrekking met Memel veel bijdroeg.

Ook van teer, hennep, koper enz. zijn verzendingen naar Nederland en den Rhijn gedaan.

De vrachten staan hoog, van *f* 32 à *f* 36 per last naar Nederlandsche havens.

Dezer dagen heeft de kamer van koophandel en fabrieken te Almelo zich gewend tot den Minister van Binnenlandsche Zaken, ter verkrijging van een telegraphisch bureau (op rijkskosten) te Hengelo. Deze gemeente schijnt ons teregt bij het adres aangewezen, daar zij tusschen de voornaamste fabriekplaatsen in deze streek gelegen is. Het is te hopen, dat aan het adres goedgunstig gevolg worde gegeven, daar Drenthe, hoewel nu door den ijzeren draad doorsneden, daarvan niet het geringste nut trekt, waaraan het toch dringende behoefte heeft. Waarschijnlijk zullen de overige kamers van koophandel wel van hare adhaesie aan het adres der Almelosche doen blijken. *(Hbl.)*

Te Namen is den 6 dezer in 66jarigen ouderdom overleden de Belgische generaal-majoor Edouard Mercx, in 1788 te Brussel geboren. In 1815 kommandeerde hij in Nederlandsche dienst bij Quatre-bras het regement ligte dragonders no. 3, dat zich zoo bijzonder dapper gedroeg, en bij welke gelegenheid hij ernstig gekwetst werd; later werd hij door Koning Willem I tot kolonel bevorderd en tot ridder der militaire Willems-orde 3de kl. benoemd. In 1820 verliet hij de militaire dienst en bood in 1831 aan de Belgische regering zijne dienst aan. Tot generaal-majoor benoemd werd hem later de militaire Leopolds-orde verleend. Laatstelijk was hij kommandant der burgerwacht te Namen. Als eene merkwaardige bijzonderheid uit 's mans leven meldt men nog, dat hij in Fransche dienst onder Napoleon I den Russischen veldtogt medemaakte, verscheidene malen gekwetst werd en voor dood op het slagveld der Moskowa bleef liggen, alwaar hij krijgsgevangen werd gemaakt, waarna men hem naar Saratoff op de grenzen van Siberië voerde; in het begin van 1813 ontsnapte hij als een wonder van daar. *(R. Ct.)*

⊙ **Deventer**, 12 Februarij. Gisteren en heden werden alhier eenige voorwerpen ten toon gesteld, welke door industriëlen uit deze stad naar de Parijssche tentoonstelling zullen worden gezonden. Een schoon smyrna's tapijt uit de Koninklijke fabrijk alhier trok vooral de aandacht, terwijl een kolossale Deventerkoek van 42 oude ponden door den heer Klopman Baerselman ingezonden, die bekende tak van de nijverheid dezer gemeente te Parijs zal vertegenwoordigen.

— De rivier voor deze stad is in de laatste dagen aanmerkelijk gewassen en stond heden morgen 5.24 el + A. P. Het ijs zit nog steeds vast en wordt te voet gepasseerd.

Per Telegraaf.

Londen, Heden Dingsdag 13 Febr. De *Times* heeft grond te melden, dat lord John Russell de betrekking van buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Groot-Brittannië bij de vredes-konferentiën te Weenen heeft aangenomen en binnen eenige dagen naar die stad vertrekken zal.

Petersburg, Maandag 12 Februarij, Vorst Menzik[off] berigt uit de Krim van den 4 dezer, dat voor Sebastop[ol] niets van belang is voorgevallen, behalve een uitval in de nacht van 31 Januarij, waarbij de Russen drie officiere[n] en zeven soldaten hebben krijgsgevangen gemaakt.

Berlijn, 13 Februarij. Het gerucht is in omloop dat Oostenrijk bij den bondsdag het voorstel zal doen tot het benoemen van een opperbevelhebber over het bonds leger, zoodra de contingenten op den voet van oorlo[g] zullen gebragt zijn.

Advertentien.

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.
5e LIJST. 5e KLASSE.
Uitgekomen hooge prijzen:
No. 19686 *f* 2500.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM 13 Februarij 1855

Nederland. Pct.		**Rusland.** Pct.	
Ned. W. Schuld. 2½	60⅞ 1 60⅞	*Hope* 1798/1816 5	101⅞
Dito Certificat. . 3	72	Dito 1828/1829 5	
Dito Dito . . 4	89⅞ 90¼ 90	Cert. 1831/1838 5	82
O. I. Leening. . 4		Dito Dito 4½	86
Amort. Syndic. 3½	89⅞	Dito *Hope* . . . 4	
Hand.-Maats. . 4½		Dito *Stieglitz* . 5	74⅛
Belgie.		Dito dito 5e Ser. 4	
Certificaten. . . 2½		Dito 1854 . . . 5	80⅞ 81
D° *Rothschild* . 2½		Inschr. Assig. . 6	
Frankrijk.		Certific. dito. . 6	
Obligatien . . . 3		**Polen.**	
Spanje.		Obligatien . . . 4	
Nieuwe 1	17⅝ ¾		
Dito Buitenl. . 3		**Oostenrijk.**	
D° Binnenl. ⁰/m. 3	30 11/16 13/16		
Bew. Sp. Com.	4½ ¾	Metalliek . . . 5	60 15/16
Amort. Schuld.		Dito bet. Amst. 5	72⅞ 3⅜
Portugal.		Dito Nation. . 5	68⅞ 4[illegible]
Londen nieuwe. 3	37 15/16 38	Dito 1847 . . . 2½	31 1/16 [illegible]
Dito uitgest . . 4		Dito 1851/1852 2½	31 1/16 [illegible]

Philad., Bank-Actien. 3 1/16, ⅛; Gren., te Londen, [...] gesteld, 2½ pCt. 5⅝.

Over het geheel was de markt onder den invloed van ve[elvul]dige verkooporders merkbaar lager, vooral geld dit de O[os]tenrijksche fondsen.

FRANKFORT, 12 Februarij. Metalliek, 5 pCt, 6[...] Dito 1 pCt. 17⅞; Spanje binnenl. 1 pCt. 30¾; Wissel [op] Londen 117¼, Dito Parijs 93⅜; Dito Weenen 93¾.

LONDEN, Maandag 12 Februarij. Consols op t. 91[...] 91⅜; Spanje 1 pct. 17¾, 18; Russen 4½ pct. 88½; [...] 2½ pct. 62; Turksche leening 76¼.

Beurs stil, met weinig handel.

Na beurs: Consols 90⅞, 91⅛, Spanje 17¾, 18.

Overige onveranderd. Alhier was een gerucht uit P[arijs] overgewaaid, dat de Russen de Turken bij Eupatoria [ge]slagen hadden.

PARIJS, Maandag 12 Februarij. Fr. 4½ pct. 95.25; [...] 3 pct. 68.90.

WEENEN, Maandag 12 Februarij. N. Metall. 82[...] Leen. 106⅝; Nat. Leen. 85⅝; Bankactien 1006; Lomb[...] 100; Zilver 27; Wissel op Londen 12.20; dito op [...] 148¼.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenha[ge]